

نبرد هوایی
در آسمان یمن

www.ketab.ir

سرشناسه: کوپر، تام، ۱۹۷۰- م. Copper, Tom, 1970-	
عنوان و نام پدیدآور: نبرد هوایی در آسمان یمن / تألیف تام کوپر؛ ترجمه محسن هنرمند.	
مشخصات نشر: تهران: شرکت هوافضای برآ، انتشارات هوانورد، ۱۴۰۰.	
مشخصات ظاهری: ۱۸۸ص.	
شابک: 978-622-7590-18-0	
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
یادداشت: عنوان اصلی:	
Hot skies over Yemen Volume 2, Aerial warfare over the southern Arabian Peninsula, 1994-2017,[2018].	
موضوع: نیروهای هوایی -- یمن -- تاریخ -- قرن ۲۰م.	
موضوع: Air forces-- Yemen (Republic) -- History -- 20th century	
شناسه افزوده: هنرمند، محسن، ۱۳۶۲ -، مترجم	
رده بندی کنگره: UG ۶۳۵	
رده بندی دیویی: ۳۵۸ / ۴۰۰۹۵۳۳	
شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۱۳۰۸۹	
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا	

www.ketab.ir

نام کتاب	نبرد هوایی در آسمان یمن
تألیف	تام کوپر
ترجمه	محسن هنرمند
ناشر	هوانورد (وابسته به شرکت مهندسی هوافضای برآ)
نوبت چاپ	اول
سال چاپ	۱۴۰۰
شمارگان	۵۰۰
قیمت	۶۸۰۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۰-۱۸-۰

- ◀ کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است. نقل مطالب فقط با ذکر مشخصات کامل کتاب و با اشاره به نام ناشر مجاز است.
- ◀ برای تهیه این کتاب می‌توانید به وبگاه www.aeroshop.ir مراجعه کنید
- یا با شماره تلفن ۷۷۸۵۰۲۵۹ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمائید.

فهرست مطالب

سخن مترجم	۱۱
اختصارات	۱۵
تقدیر و تشکر نویسنده	۱۷
فصل ۱ - پیش زمینه ژئوپلیتیک	۱۹
فصل ۲ - جنگ های صعه	۴۱
فصل ۳ - آغازی بر پایان	۷۱
فصل ۴ - عملیات طوفان اراده	۹۷
فصل ۵ - نبرد در چند جبهه	۱۱۷
فصل ۶ - بن بست	۱۴۵
تصاویر پیوست	۱۷۷

سخن مترجم

یمن در جنوب شبه‌جزیره عربستان قرار داشته و مرزهای دریایی گسترده‌ای در دریای سرخ و نیز خلیج عدن دارد. موقعیت استراتژیک این کشور به لحاظ اشراف بر شاخ آفریقا از طریق مرزهای دریایی جنوب و غرب و نیز جزیره سقطرا، اهمیت ویژه‌ای به این کشور داده است؛ به‌علاوه، اشراف این کشور بر تنگه باب‌المندب اهمیت مضاعفی به آن از نظر تأمین امنیت انرژی و حمل و نقل کالا بخشیده است. در واقع درصد زیادی از رفت‌وآمدی که در کانال سوئز صورت می‌گیرد، از باب‌المندب هم می‌گذرد. پس به همان میزان که کانال سوئز حائز اهمیت است، باب‌المندب هم دارای اهمیت می‌باشد.

امنیت تنگه باب‌المندب برای تمامی کشورهای ساحلی دریای سرخ از نظر حمل و نقل کالا و تسلیحات حائز اهمیت اساسی است. برای مثال در جنگ ۱۹۷۳ مصر و سوریه علیه رژیم صهیونیستی، جمهوری عربی یمن در هماهنگی با قاهره، تنگه باب‌المندب را به روی ورود کشتی‌ها و تسلیحات به رژیم صهیونیستی بست و از این طریق به نحو موثری مانع استفاده رژیم صهیونیستی از بخش عمده‌ای از نیروی دریایی‌اش و ضربه زدن به مصر از طریق دریای سرخ شد؛ امری که تأثیر فراوانی بر سیر عملیات جنگی در جبهه سینا داشت. تجارت و توریسم در شهرهای مهمی چون جده و ینبع عربستان و ده‌ها شهر ساحلی دیگر دریای سرخ تا حد زیادی به امنیت و آرامش در تنگه باب‌المندب وابسته است. دقیقاً به همین خاطر آمریکا و رژیم صهیونیستی به دنبال حصول اطمینان از کنترل باب‌المندب و خلیج عدن می‌باشند.

باب‌المندب یک گلوگاه راهبردی مهم برای تجارت دریایی بین‌المللی و کشتیرانی و نیز انتقال انرژی است. اهمیت آن به‌اندازه اهمیت کانال سوئز برای کشتیرانی دریایی و تجارت دریایی بین آفریقا، آسیا و اروپا است. آن‌ها به‌شدت نگران پیروزی حوثی‌ها هستند؛ زیرا کنترل یمن توسط حوثی‌ها سبب قطع دسترسی رژیم صهیونیستی به اقیانوس هند از طریق دریای سرخ شده و مانع دسترسی راحت زیردریایی‌های رژیم صهیونیستی برای ورود به خلیج فارس برای تهدید ایران می‌شود. همین امر موجب گردید تا کنترل یمن یکی از محورها و نکات مهم گفتگوهای نتانیاهو با کنگره آمریکا در سوم مارس ۲۰۱۵ باشد؛ اما در سوی دیگر عربستان سعودی به‌عنوان متحد منطقه‌ای آمریکا نیز به‌شدت از این که یمن به متحد ایران تبدیل شود هراس دارد و بیم آن دارد که این رویدادها تمامی شبه‌جزیره عربستان را ضد خاندان سعودی برانگیزد. بازداشتن ایران، چین و روسیه از به دست آوردن جای پای راهبردی در یمن نیز از جمله نگرانی‌های ایالات متحده آمریکا است.

یمن در مسیر دریایی شرق به غرب از جایگاه استراتژیکی برخوردار است. فرمانده سابق فرماندهی مرکزی آمریکا، ژنرال نورمن شوارزکف در ارائه توضیحات و استدلال‌های خود به سنای آمریکا می‌گوید: «دریای سرخ در کنار کانال سوئز در شمال و باب‌المندب در جنوب یکی از حیاتی‌ترین خطوط دریایی

ارتباطی و نیز رابط حیاتی حمل و نقل و ناوبری بین ائتلاف‌های اروپایی و اقیانوس آرام است». از آنجاکه بخش مهمی از نیروهای ایالات متحده در دریا به کار گرفته می‌شوند، لذا تأمین امنیت این آبراه برای کشتیرانی باز و آزاد باید یک هدف کلیدی باشد. اهمیت تنگه باب‌المندب در گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در نوامبر ۲۰۱۴ نیز این‌گونه بیان شده است: «تنگه باب‌المندب یک گلوگاه راهبردی میان شاخ آفریقا و خاورمیانه و همچنین میان دریای مدیترانه و اقیانوس هند است». این تنگه بین یمن، جیبوتی و اریتره واقع شده و دریای سرخ را به خلیج عدن و دریای عرب پیوند می‌دهد. قسمت اعظم صادرات خلیج فارس از طریق کانال سوئز و خط لوله سامد که از میان تنگه باب‌المندب می‌گذرند، عبور می‌نماید. برآوردها نشان می‌دهد که $\frac{3}{8}$ میلیون بشکه نفت خام و محصولات پتروشیمی تصفیه شده در سال ۲۰۱۳ از این آبراه به مقصد اروپا، آمریکا و آسیا صادر شده است. تنگه باب‌المندب حدود ۱۸ مایل پهنا دارد و حمل و نقل تانکرهای نفتی را به دو کانال تردد ۲ مایلی محدود کرده است. مسیرهای تردد ورود و خروج در این تنگه از طریق این کانال‌های ۲ مایلی ساماندهی شده است. بستن تنگه باب‌المندب می‌تواند تانکرهای نفتی خلیج فارس را از رسیدن به کانال سوئز و خط لوله سامد محروم کند و آن‌ها را به سمت دماغه جنوبی آفریقا منحرف کند و سبب افزایش زمان و هزینه صدور نفت شود؛ به علاوه، جریان نفت جنوبی اروپا و آفریقا دیگر نمی‌تواند مهم‌ترین مسیر مستقیم صدور کالا و نفت به بازارهای آسیا از طریق کانال سوئز و تنگه باب‌المندب را طی کند.

جنگ و خشونت بر تاریخ معاصر یمن سایه انداخته است؛ کشوری که در چند دهه، از شورش مسلحانه و انقلاب گرفته تا تجزیه به دو کشور و اتحاد دوباره را از سر گذرانده است. از مارس ۲۰۱۵ (فروردین ۱۳۹۴) که ائتلاف به رهبری عربستان حملات هوایی خود را به یمن آغاز کرد، جنبه بین‌المللی تنش و درگیری‌ها در این کشور پیچیده‌تر از قبل شد. طی این شش سال، حوثی‌ها همواره در حال پیشروی بوده و به نظر می‌رسد که عربستان سعودی دیگر قادر به پیروزی در این جنگ نیست. بر اساس منابع سازمان ملل در این جنگ بیش از ۲۳۰ هزار تن کشته شده و میلیون‌ها تن با فقر و بیماری دست و گریبان می‌باشند. پاندمی کرونا نیز به این مصائب افزوده شده و نظام سلامت این کشور را کاملاً ویران کرده است.

تام کوپر، نویسنده این اثر، مورخ و ژورنالیست استرالیایی است که پس از سفرهای متعدد به اقصی نقاط جهان، از جمله اروپا و خاورمیانه، و ایجاد روابط متعدد، اقدام به نشر کتب متعددی نموده است. پس از آن که آثاری در خصوص جنگ جهانی دوم منتشر نمود، روی به بررسی نیروی هوایی کشورهای کوچک به ویژه اعراب و همچنین جمهوری اسلامی ایران آورد. یکی از شناخته شده‌ترین کتاب‌های وی در ایران، کتاب جنگ ایران و عراق در آسمان است که با همکاری آقای فرزاد بی‌شاپ نوشته شده است. کوپر بیش از ۲۰ کتاب به رشته تحریر درآورده که از جمله می‌توان به سری میگ‌های اعراب اشاره نمود که به

بررسی نیروی هوایی اعراب در جنگ با اسرائیل پرداخته است. علاوه بر این بیش از ۲۰۰ مقاله نیز به چاپ رسانیده که دریچه‌ای جذاب را به سوی درگیری‌های ناشناخته گشوده است. امید است ترجمه این اثر مورد قبول خوانندگان گرامی قرار گیرد.

محسن هنرمند

تابستان ۱۴۰۰

www.ketab.ir